

Souhrnná teritoriální informace:

Uzbekistán

Zastupitelský úřad 26. 5. 2025 16:35

Uzbekistán se rozkládá uprostřed Střední Asie na rozloze 447 400 km² mezi řekami Amudarja a Syrdarja. Sousedí s Kazachstánem, Kyrgyzstánem, Tádžikistánem, Turkmenistánem a Afghánistánem a přes jeho území procházejí důležité silniční a železniční dopravní tahy. Uzbekistán je unitární republika. Hlavou státu a výkonné moci je přímo volený prezident. Po nástupu vlády v roce 2016 prosazuje vedení Uzbekistánu rozsáhlé reformy v oblasti politické, ekonomické, sociální a další. Ekonomické reformy jsou zaměřeny na liberalizaci trhu, privatizaci vybraných státních podniků a bank a vytváření podmínek pro příliv zahraničních investic a lokalizaci výroby na území Uzbekistánu. Vztahy s ČR jsou přátelské a v poslední době čím dál tím intenzivnější (v roce 2023 podepsána dohoda mezi ČR a Uzbekistánem "o posíleném partnerství"). Jsou vytvořeny solidní základy a politický a legislativně-právní rámec rozvoje vztahů v politické, ekonomické a kulturně-vzdělávací oblasti, i multilaterální diplomacii.

Geopolitický význam regionu Střední Asie (Kazachstán, Kyrgyzstán, Uzbekistán, Tádžikistán a Turkmenistán) vyplývá z jejich strategické polohy tranzitního území na pomezí Evropy a Asie s bohatými přírodními zdroji a rostoucím vnitřním trhem. Střetávají se zde zájmy RF a Číny, ale také Turecka, Íránu či zemí Zálivu. Země Střední Asie (SA) se snaží balancovat tyto mocenské zájmy posilováním regionální spolupráce a zaměřením se na spolupráci s EU. RF využívá jako hlavní nástroj svého vlivu kromě sítě různých neformálních vazeb na země S A členství v regionálních organizacích, zejména členstvím v Euroasijské hospodářské unii (EAHU), Uzbekistán má v tomto uskupení však pouze statut "pozorovatele". Situace se změnila po únoru 2022, po ruské invazi na Ukrajinu. Politika a ekonomika především evropských zemí se začala orientovat na alternativní trhy, což velice pomohlo rozvoji oboustranné spolupráce EU-Uzbekistán. Evropská unie nyní považuje Střední Asii za prioritu ve své zahraniční a bezpečnostní politice. Region, který byl dlouho vnímán jako nárazníková zóna mezi mocnostmi, se stal strategickým partnerem Bruselu uprostřed měnících se geopolitických proudů. S odstoupením Spojených států se EU dostává do významnější role a nabízí rámce spolupráce založené na zelené transformaci, reformách správy věcí veřejných a ekonomické diverzifikaci.

Uprostřed tohoto západního zapojení dohoda o vymezení hranic mezi Tádžikistánem, Kyrgyzstánem a Uzbekistánem ukončuje desetiletí sporů nízké intenzity a vytváří precedens pro regionální solidaritu. Rusko si nadále upevňuje vliv, zejména prostřednictvím měkké síly. Rossotrudničestvo, agentura odpovědná za ruský kulturní dosah, zintenzivnila aktivity v celé Střední Asii, od jazykového vzdělávání a stipendijních programů až po mediální a komunitní akce. Ačkoli vojenské závazky Moskvy jinde stále více omezují její tvrdou sílu, její kulturní a jazyková přítomnost zůstává zakotvena v sociální struktuře těchto republik. Země regionu Střední Asie

Základní údaje	
Hlavní město	Taškent
Počet obyvatel	37 mil.
Jazyk	oficiální jazyk uzbecktina, široce rozšířena ruština
Náboženství	islám (cca. 96,5 %)
Státní zřízení	prezidentská republika
Hlava státu	Shavkat Miromonovich Mirziyoyev
Hlava vlády	Abdulla Nigmatovich Aripov
Název měny	sum
Cestování	
Časový posun	+3 hodiny (+4 v zimě)
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	JUDr. Lubomír Frebort
Ekonomický úsek	Mgr. Matyáš Bukovanský
Konzulární úsek	PhDr. Ing. Olga Horáková
CzechTrade	Mgr. Petr Jurčík (od 1. 9. 2024)
Czechinvest	ne
Ekonomika	
2024	
Nominální HDP (mld. USD)	115,0
Hospodářský růst (%)	6,5
Inflace (%)	9,4
Nezaměstnanost (%)	7,6

se snaží prosadit roli autonomního a strategického aktéra. Vlády v regionu přijímají multivektorovou zahraniční politiku a vyvažují vazby s Ruskem, Čínou, EU a dalšími globálními hráči, aby maximalizovaly své národní zájmy.

Také Čína úspěšně proniká do teritoria SA mj. prostřednictvím projektu Nové Hedvábné stezky (Belt and Road Initiative - BRI) a její účast ve velkých infrastrukturních projektech názorně ukazuje záměr čínské vlády využít příležitosti posílit svůj vliv v tomto teritoriu.

Uzbecká vláda nechce být závislá na žádné z mocností, a proto bravurně balancuje své zájmy (především ty ekonomické) mezi všemi aktéry rovnoměrně a zachovává si "neutrální" přístup.

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchod a investice

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 Přímé zahraniční investice
- 3.3 FTA a smlouvy
- 3.4 Rozvojová spolupráce
- 3.5 Perspektivní obory (MOP)

4 Kultura obchodního jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

[1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi](#)

[1.2 Zahraniční politika země](#)

[1.3 Obyvatelstvo](#)

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Politické uspořádání Uzbekistánu vychází z poslední revize Ústavy v dubnu 2023. Největší výkonnou moc má v republice prezident, který jmenuje předsedu vlády i ministry a má právo rozpustit parlament. Oproti dřívějšímu pětiletému funkčnímu období prezidenta současná Ústava počítá se sedmiletým mandátem, který lze vykonávat maximálně dvakrát. Volby proběhly naposledy 9. července 2023, kdy byl dosavadní prezident Šavkat Mirziyoyev znovuzvolen s celkovým počtem hlasů ve výši 87,05 %. Hlavou vlády je předseda vlády, který je jmenován prezidentem a schválen parlamentem. Role parlamentu je v Uzbekistánu slabá a v zásadě jen potvrzuje politiku prezidenta. Uzbecký parlament Olij Mažlis je od r. 2002 dvoukomorový. Zákonodárná komora (dolní komora) má 150 poslanců, přičemž 135 poslanců je voleno na období 5 let. 15 míst je permanentně vyhrazeno Ekologickému hnutí Uzbekistánu, což je hnutí ekologů, vědců a dalších veřejných činitelů. Senát (horní komora) má podle nové Ústavy jen 65 senátorů (oproti minulým 100), z nichž 16 je přímo jmenováno prezidentem, ostatní jsou voleni. V každém kraji, hl. městě Taškentu a autonomní Republice Karakalpakstán je voleno po šesti senátorech na funkční období 5 let.

Současná ekonomická liberalizace a následné reformy ukazují, že prezident Mirziyoyev a jeho spojenci se cítí bezpečně a mají podporu ústředních elit. Budou se snažit vyvažovat sílu konkurenčních elitních skupin, aby zamezili případnému odporu proti vládě. Význam vyváženého a obezřetného přístupu k reformám bude vzrůstat, když se bude snažit zavést některé prvky ekonomické liberalizace. Schválené změny Ústavy jsou předloženy jako součást celkové reformní agendy prezidenta - např. zrušení trestu smrti, reforma ekonomických, environmentálních a pracovních práv a revize zákonů o soukromém vlastnictví půdy.

Název státu: • Republika Uzbekistán • O'zbekiston Respublikasi

Složení vlády:

Předseda a místopředsedové vlády:

- ARIPOV Abdulla Nigmatovich (Abdulla Nigmatovič ARIPOV) – premiér-ministr;
- RAMATOV Achilbay Jumaniyazovich (Ačilbay Džumanijazovič RAMATOV) – vicepremiér;
- QO`CHQOROV Jamshid Anvarovich (Džamšid Anvarovič KUČKAROV) – vicepremiér; ministr ekonomiky a financí.
- XODJAYEV Jamshid Abduhakimovich (Džamšid Abduchakimovič CHODŽAJEV) - vicepremiér;
- MAHKAMOVA Zulayho Bahriddinovna (Zulajcho Bachriddinovna MACHKAMOVA) - vicepremiér;
- ERMANOV Farhod Urzabayevich (Farchod Urzabajevič ERMANOV) - předseda Rady ministrů autonomné Republiky Karakalpakstán.

Kompletní přehled vládních institucí a jednotlivých ministrů na: www.hukumat.uz

1.2 Zahraniční politika země

Geopolitický boj o vliv ve Střední Asii zůstává nelítostný a žádná jednotlivá mocnost si zatím nezajistila rozhodující postavení. Zatímco globální hráči soupeří o strategickou dominanci, uzbecké vedení se nadále orientuje ve složité síti aliancí a snaží se maximalizovat své ekonomické a bezpečnostní zájmy a zároveň si zachovat suverenitu ve stále více multipolárním světě.

V zahraniční politice Uzbekistán pokračuje v kurzu vyváženého rozvoje vztahů s celým světem a s tím spojeným prosazováním svých zájmů, postupně se otevírá zahraničním partnerům a začíná sebevědomě vystupovat na mezinárodní scéně. Země posiluje vztahy se svými sousedy v regionu, a prohlubuje spolupráci v ekonomické, politické, energetické, bezpečnostní oblasti aj. Aktivně se ujímá organizace mezinárodních i regionálních akcí, prezident a premiér podnikají řadu zahraničních cest a hostí významné státníky z celého světa. Uzbekistán je zastáncem palestinské strany v probíhajícím konfliktu mezi Izraelem a Hamásem (což kontrastuje s „neutrálním“ postojem země k ruské agresi proti Ukrajině).

Dobré sousedské vztahy se staly nejvyšší prioritou. Došlo k výraznému zlepšení vztahů, budování důvěry, vyřešení dlouholetých regionálních konfliktů, nárůstu obchodu a skutečné regionální spolupráce. Každoročně probíhá konzultativní setkání 5 hlav států SA. Uzbekistán si také tradičně udržuje úzké vazby s Ázerbájdžánem a Tureckem. Klíčovým vývojem v tomto ohledu je dohoda o mezinárodní silniční dopravě mezi Ázerbájdžánem a Uzbekistánem, jejímž cílem je posílení regionálního obchodního propojení. Dne 28. ledna 2025 přijeli ministři zahraničí zemí do Ankary na pozvání tureckého ministra zahraničí. Během setkání ministři diskutovali o politicko-ekonomické a ostatních sférách spolupráce mezi třemi turkickými národy a také o naléhavých regionálních a globálních bezpečnostních otázkách.

Prezident Mirziyoyev prosazuje vyváženou a otevřenou zahraniční politiku, jejímž cílem je nespoléhat se na jedinou hlavní mocnost. Ve světle ruské invaze na Ukrajinu oznámila uzbecká vláda, že je proti násilí a drží si "neutrální" postoj. Tato neutralita je však pod (nejen ekonomickým a politickým) tlakem Ruska. Dnešní geopolitická situace kolem různých konfliktů a reputací Ruska v celém světě má pozitivní vliv na rozvoj UZ ekonomiky a příliv zahraničních investic. Taškent mezitím prohloubil své vazby s Moskvou a podepsal plán spolupráce mezi ministerstvy obrany UZB a RU na rok 2025, jakož i program strategického vojenského partnerství na období 2026–2030.

Svůj vliv v zemi se snaží prosazovat i stále aktivnější Čína - prostřednictvím strategického partnerství a investicemi napříč všemi obory ekonomiky. Historicky první summit Číny a hlav 5 zemí Střední Asie proběhl v květnu 2023. Uzbekistán od dubna a Čína od května 2025 si zavedly bezvízový režim mezi sebou. Bilaterální obchod mezi oběma zeměmi dosáhl 8,9 mld. USD – což výrazně překonalo obchod s USA. Čína je již léta největším obchodním partnerem UZB a představuje 18 % zahraničního obchodu země.

V popředí je i spolupráce i s dalšími strategickými partnery (Jižní Korea, Japonsko, Turecko, USA, EU a další). Rozhodnutí EU o poskytnutí Uzbekistánu GSP+ v roce 2021 vytváří další nové možnosti pro aktivizaci spolupráce s evropskými zeměmi. EU a USA oznámily velké investiční projekty na podporu diverzifikace obchodních tras v SA, a to hlavně kvůli narušení dodavatelského řetězce v souvislosti s válkou na Ukrajině. UZ je velkým zastáncem multilaterální diplomacie, aktivizoval své působení v mezinárodních organizacích. Země je daleko aktivnější a asertivnější (předložila kandidaturu do RLP a žádost o vstup do WTO). Uzbekistán a Evropská unie mezitím plánují v r 2025 podepsat dohodu o posíleném partnerství a spolupráci.

Zvláštní místo v zahraniční politice zaujímá Afghánistán. UZ má ambice stát se regionálním hráčem, aktivně se zapojuje do všech mezinárodních formátů vytvořených s cílem urovnat situaci v AFG a pokouší se znovu začlenit AFG do mezinárodního systému prostřednictvím řady konferencí a mezinárodních akcí konaných v uzbeckém hlavním městě. Posiluje rovněž vztahy s dalšími muslimskými zeměmi (Ázerbájdžán, SAE, Saudská Arábie, Katar a další).

1.3 Obyvatelstvo

Počet obyvatel Uzbekistánu k 1. 4. 2025 je odhadován na 37,7 mil., evidujeme meziroční nárůst o 2 % ve srovnání se stejným obdobím roku 2024. Z toho 49,7 % tvoří ženy (18,71 mil.) a 50,3 % tvoří muži (18,98 mil.).

Průměrná hustota obyvatelstva je 83,2 osob na 1 km². Osídlení je velmi nerovnoměrné. Většina obyvatel žije ve Ferganské dolině na východě země, v hlavním městě Taškentu a v Taškentské oblasti. Rozsáhlá území ve středu a na západě země jsou osídlena řídce. Po změně vládní politiky ohledně ohraničení pobytu obyvatelů z jiných oblastí v hlavním městě, se prudce zvýšila míra urbanizace Taškentu.

Podle Statistického výboru UZ bylo k dubnu roce 2025 v zemi 32,1 % z celkového počtu obyvatel mladší než je produktivní věk, 56 % - v produktivním věku a 11,9 % - starší než v produktivním věku.

Městské obyvatelstvo tvoří 51,0 %, venkovské 49,0 % obyvatelstva. Uzbekistán je multinacionální země s více než 100 národy a národnostmi.

Národnostní složení v Uzbekistánu je následující:

- 1 Uzbeci 84,0 %
- 1 Tádžici 4,7 %
- 1 Rusové 2,8 %
- 1 Kazaši 2,0 %
- 1 Karakalpakové 1,9 %
- 1 Korejci 0,9 %
- 1 Kyrgyzové 0,8 %
- 1 Tataři 0,5 %
- 1 Turkmeni 0,5 %
- 1 ostatní národnosti 1,9 %

Uzbekistán je nábožensky v zásadě tolerantní zemí, přičemž v náboženské orientaci obyvatel převažuje sunnitský islám s cca 96 %, dále pravoslavi, existují zde též ostatní náboženství jako katolicismus, judaismus, buddhismus aj. Celkem je v zemi oficiálně registrováno 16 náboženských vyznání.

2 Ekonomika

Podkapitoly:

[2.1 Základní údaje](#)

[2.2 Veřejné finance a státní rozpočet](#)

[2.3 Bankovní systém](#)

[2.4 Daňový systém](#)

2.1 Základní údaje

Na pozadí měnící se a nejisté mezinárodní politické situace se uzbecká vláda snaží balancovat své zájmy a získat výhody pro ekonomický rozvoj země. Hlavní prioritou vnitřní politiky vlády zůstává liberalizace ekonomiky, privatizace státních podniků a bank s cílem snížit vliv státu na ekonomiku a zlepšit podnikatelské prostředí. Ruská invaze na Ukrajinu a sankce uvalené na Rusko mají vliv i na ekonomiku Uzbekistánu. Vysoká globální poptávka a ceny zlata podpořily ekonomiku, ale zrychlující se inflace přibrzdila spotřebu. Růst ekonomiky loni dosáhl 6,5 %. Zlepšené hodnocení se souvisí se zvýšenými rozpočtovými výdaji, vysokým růstem mezd a exportu. Tempo růstu ekonomiky Uzbekistánu patří k nejsilnějším v regionu, zároveň s pokračujícími přímými zahraničními investicemi (FDI), rostoucí populací a rostoucími vládními výdaji.

Deficit běžného účtu se v roce 2024 snížil o 2,6 % HDP na 5,0 % v důsledku 19,6% růstu remitencí, vysokých cen komodit, rychle rostoucího vývozu zboží kromě zlata a ukončení jednorázového nárůstu dovozu v roce 2023. Mezinárodní rezervy zůstávají dostatečné. Konsolidovaný deficit veřejných financí se v roce 2024 snížil o 1,7 procentního bodu HDP na 3,2 procenta, což do značné míry odráží snížení energetických dotací a lépe cílené sociální výdaje.

V roce 2024 došlo k nárůstu vývozu o 4,5 %, přičemž vývoz zboží kromě zlata se zvýšil o 16,5 %, a to díky odvětví služeb, potravinářství a chemického průmyslu, zatímco vývoz zlata, textilu a strojů mírně poklesl. Dovoz v roce 2024 rostl očekávaným tempem 2,3 %, a to především díky zemnímu plynu a mírnému snížení dovozu chemikálií a dopravních prostředků, přičemž dovoz chemikálií a dopravních prostředků byl důsledkem rostoucí domácí produkce.

Mezinárodní rezervy dosáhly na konci roku 2024 výše 41,2 mld. dolarů, což představuje 12 měsíců dovozu, a meziroční nárůst o 19 % v důsledku prudkého růstu ceny zlata. V roce 2024 dosáhl rozpočtový deficit 3,2 % ve srovnání s 5,5 % v roce 2023. Očekává se, že celková inflace v roce 2025 klesne na 9 % a v roce 2027 se bude postupně přibližovat inflačnímu cíli 5 %. Očekává se, že vláda dodrží své limity pro zadlužení ve výši 5,5 miliardy dolarů, přičemž veřejný dluh se do roku 2027 sníží pod 33 % HDP.

Inflace zůstává zvýšená a v březnu 2025 dosáhla meziročního průměru 10,3 %, což odráží loňské potřebné zvýšení energetických tarifů a dalších regulovaných cen a také dopady na další ceny. Růst reálné soukromé spotřeby se zrychlil na 7,5 % (ve srovnání se 7 % v roce 2023). Růst reálných investic o 27,6 % byl poháněn centralizovanými investicemi a přímými zahraničními investicemi (PZI), přičemž ty představovaly 30,5 % celkových investic.

Navzdory silným externím inflačním tlakům, vysokým globálním cenám energií a potravin a silnému výkonu domácí ekonomiky inflace v roce 2024 nevzrostla. Meziroční inflace v lednu 2024 dosáhla úrovně 9,2 % ve srovnání s 9,1 % o rok dříve. Centrální banka ponechává základní sazbu na úrovni 14,0 %.

Ukazatel	2022	2023	2024	2025	2026
Růst HDP (%)	5,67	5,99	5,6	5,4	5,2
HDP/obyv. (USD/PPP)	11178,83	12034,49	12810	13450	14180
Inflace (%)	11,32	10,04	9,4	8,7	8
Nezaměstnanost (%)	6,7	8,2	7,6	7	6,7
Export zboží (mld. USD)	16,649	19,617	21,032	22,5	22
Import zboží (mld. USD)	26,851	32,7	33,434	34,62	35,948
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-11,66	-14,859	-14,218	-14	-15,9
Průmyslová produkce (% změna)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Populace (mil.)	34,94	35,65	36,36	37,05	37,72
Konkurenceschopnost	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	N/A	05.VII	05.VII	05.VII	N/A

Zdroj: EIU, OECD, IMD

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

V roce 2024 činil rozdíl mezi příjmy a výdaji konsolidovaného rozpočtu 36,6 bilionů UZS (2,9 mld. USD), což odpovídá 6,4 % HDP. Prudký nárůst státních výdajů a neúměrně nízký růst příjmů vedly k rozpočtovému deficitu, který byl téměř dvojnásobkem plánované částky. Příjmy konsolidovaného rozpočtu Uzbekistánu na rok 2024 činily 274,3 bilionů UZS, výdaje pak 310,9 bilionů UZS, jak uvádí Ministerstvo hospodářství a financí. Rozpočtové příjmy činily 18,9 % HDP, a výdaje - 21,4 % HDP. V roce 2024 se zvýšily výdaje v oblastech zdravotnictví a školství, investic do podpory konkurenceschopnosti soukromého sektoru a podpory podnikání ve snaze posílit domácí poptávku.

Veřejné finance	2024
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-4,9
Veřejný dluh (% HDP)	40,6
Balance běžného účtu (mld. USD)	-6,325
Daně	2025
PO	15 %
FO	12 %
DPH	12 %

Do budoucna se očekává nárůst příjmů v důsledku rozsáhlé privatizace státních podniků. Vláda navíc zvyšuje úsilí v boji proti šedé ekonomice, což by mělo zajistit zvýšení daňových příjmů. Veřejný dluh na konci roku 2024 činil 40,2 mld. USD (40,2 % HDP), na konci roku 2025 by podle prognóz mělo dojít k jeho nevelkému zvýšení. Existuje však také riziko, že vládní dluh překročí hranici 50 %, protože vláda čím dál tím více spoléhá na externí financování při realizaci svých ambiciózních ekonomických reforem. Rozpočet historicky zaznamenával přebytky; nedávný posun k deficitu je důsledkem expanzivní fiskální politiky vlády na podporu programu ekonomických reforem. Úřady upravily daňový zákoník a snížily sazby daně z příjmu fyzických, právnických osob, majetku a malých podniků; zvýšené místní výdaje; a zvýšily mzdy ve veřejném sektoru.

Mezinárodní devizové rezervy Uzbekistánu v roce 2024 činily 32,19 mld. USD.

Úsilí o zvýšení výběru daní a zlepšení daňové správy pokračovalo i v I. čtvrtletí 2025. Předběžné údaje ukazují, že v tomto období 2025 státní rozpočet obdržel 48,2 bilionu UZS, což o 2,7 bilionu UZS překročilo plánovaných 45,5 bilionu UZS. To představuje 20% nárůst oproti 1. čtvrtletí roku 2024 (40,3 bilionu UZS), přičemž v některých regionech došlo k 25% nárůstu.

Hlavní body daní: daň ze zisku – 11,8 bilionu UZS DPH – 9,8 bilionu UZS, spotřební daň – 4,5 bilionu UZS. Přímé daně představovaly 90,8 bilionu UZS, nepřímé - 88,3 bilionu UZS. Celkové vládní výdaje v roce 2024 dosáhly 310,9 bilionu UZS (21,4 % HDP).

2.3 Bankovní systém

V Uzbekistánu existuje dvoustupňový bankovní systém. První stupeň představuje Centrální banka Republiky Uzbekistán (CBU). CBU plní emisní funkci, je správcem měnových rezerv a státního dluhu, provádí peněžně úvěrovou politiku, zajišťuje regulaci a dozor nad činností komerčních bank, zastupuje Uzbekistán v mezinárodních finančních a úvěrových institucích. Nejvyšším orgánem Centrální banky je představenstvo, které má 11 členů. Kursovní politika je prováděna na principu float kursu.

Druhý stupeň tvoří komerční banky. Patří sem NBU - National Bank for Foreign Economic Activity, AK Alokabank, GAKB ASAKA, AIKB Ipak Yuli, AKIB Ipotekabank, AKB Kapitalbank, AKB Mikrokreditbank, ČABB Trastbank, ČOAKIB Turkiston, AK Turonbank, Ziraat Bank Uzbekistan, AKPSB Uzpromstrojbank, Chamkorbank aj.

K 1. prosinci 2024 činil majetek bankovního systému republiky 769,3 bilionu sum, závazky - 533,1 bilionu sum. V současné době bankovní systém zaměstnává přes 58 tisíc lidí. Mezi nejsilnější banky patří k 1.9.2024:

Kapital bank - velmi dobré výsledky v kapitálové přiměřenosti, ziskovosti a kvalitě řízení

Chamkor bank - jedna z předních bank z hlediska kapitálové přiměřenosti, kvality řízení, ziskovosti a likvidity. Poměr krytí likvidity je zejména 6,0 krát vyšší než norma stanovená CBU

Asia Alliance Bank - jedna z největších bank se státním podílem. Tato banka si vedla dobře ve finančním zprostředkování, kapitálové přiměřenosti a kvalitě aktiv

Podíl státu v bankovním sektoru se plánuje v roce 2025 snížit ze současných 82 % na 40 %.

Růst úvěrového portfolia bankovního systému Uzbekistánu se v roce 2024 ve srovnání s předchozím rokem zpomalil z 21 na 13 % v důsledku zpřísnujících se požadavků na poskytování úvěrů. Vklady naopak vykázaly zrychlení růstu z 11,5 na 27,7 %, což je vysvětleno vysokými reálnými úrokovými sazbami. Navzdory celkově pozitivnímu trendu se celkový zisk bank po dvou letech aktivního růstu klesl téměř o polovinu, na 7 bilionů.

2.4 Daňový systém

V posledních letech uzbecká vláda postupně modernizuje všechny oblasti ekonomické a sociální sféry. Cílem reformy je snížení daňového zatížení občanů a podniků, sjednocení sazeb daní z příjmu a sociálních daní na 12 %, racionalizace plateb DPH a snížení počtu daní a povinných plateb. Rovněž jsou sníženy jednotlivé daně z majetku, daň z dividend a jednotná daň pro mikropodniky a malé podniky.

Podle Daňového zákoníku č. 136 ze dne 25. 7. 2007, se daně dělí na celostátní a regionální. Mezi celostátní daně patří daň z přidané hodnoty, daň z příjmů fyzických osob, daň ze zisku právnických osob, akcizní daň (20 %), daň za využívání přírodních zdrojů aj.

Daň z přidané hodnoty - 12 % (od 1. ledna 2023). Od DPH jsou osvobozeny např. pojistné operace, cenné papíry, valuty, výrobky pro potřebu invalidů, prodej drahých kovů státu, zdravotnické a léčebné služby aj.

Daň z příjmů fyzických osob - 12 %, rezidenti podléhají zdanění z celosvětového příjmu. Nerezidenti - pouze z příjmů získaných v Uzbekistánu.

Daň ze zisku právnických osob - 15 %, subjekt je rezidentem v Uzbekistánu, pokud dokončil státní registrační postup v zemi.

Daňová reforma zůstává prioritou i s cílem zvýšení atraktivity pro zahraniční investice.

949 velkých daňových poplatníků zaplatilo na daních téměř 123,3 bilionu sumů (10,1 mld. USD). Z této částky připadá 70,25 bilionu sumů na 10 největších daňových poplatníků se státním podílem.

3 Obchod a investice

Podkapitoly:

[3.1 Obchodní vztahy](#)

[3.2 Přímé zahraniční investice](#)

[3.3 FTA a smlouvy](#)

[3.4 Rozvojová spolupráce](#)

[3.5 Perspektivní obory \(MOP\)](#)

3.1 Obchodní vztahy

Podle UZ oficiálních statistik činil obrat zahraničního obchodu UZ za rok 2024 - 66,1 mld. USD (nárůst o 3,5 mld. USD - 5,6 %). V celkovém objemu zahraničního obchodu UZ činil vývoz 26,9 mld. USD (nárůst o 8,4 %) a dovoz - 39,2 mld. USD (nárůst o 0,8 %). Záporné saldo obratu zahraničního obchodu 12,0 mld. USD.

Obchodní vztahy s ČR

Druhý nejvýznamnější obchodní partner ČR v regionu SA (po Kazachstánu). V posledních dvou letech dochází k výraznému růstu českého exportu do UZ.

V komoditní struktuře českého vývozu dominují: automobily a motorová vozidla, průmyslové pece, čerpadla, léky, automatické stroje a telefonní přístroje, dopravní prostředky a jejich díly (osobní automobily, části traktorů..), motorová letadla. V komoditní struktuře českého dovozu dominují: hnojiva minerální, bavlněná příze, trouby, měděná lanka, střeva/měchýře, tkaniny, prádlo ložní, zelenina, ovoce a ořechy, tiskařské výrobky a polymery aj.

	2020	2021	2022	2023	2024
Import z ČR (mld. CZK)	1,79	1,47	2,53	4,06	5,57
Export do ČR (mld. CZK)	0,18	0,17	0,24	0,15	0,22
Saldo s ČR (mld. CZK)	-1,61	-1,3	-2,28	-3,91	-5,35

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek importu z ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
741	Zařízení k ohřevu a chlazení a jejich díly j. n.	472	8,43
781	Automobily osobní aj. vozidla pro dopravu osob	438	7,71
742	Čerpadla a dopravníky na kapaliny a jejich díly	404	7,18
542	Léčiva (vč. léčiv veterinárních)	369	6,18
764	Zařízení telekom., přísluš. přístrojů pro záznam	346	6,10

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek exportu do ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
562	Hnojiva umělá (ne hnojiva strojená surová)	42	19,54
651	Příze textilní	27	12,26
682	Měď	24	11,07
693	Výrobky drátěné (ne vodiče izol. elektr.), pletivo	14	6,24
291	Suroviny živočišného původu j. n. (kosti, vlasy ap.)	12	5,56

Zdroj: ČSÚ

Obchodní vztahy s EU

Významný podíl na vzájemném obchodu EU-UZ má Německo (19,1 %), Francie (17,8), Litva (9,4), Itálie (6,9), Česko (6,8), Polsko, Lotyšsko, aj. V zahraničním obchodu Uzbekistánu se Evropská unie řadí na třetí místo mezi obchodními partnery podle objemu obchodního obratu, vývozu a dovozu, hned po Číně a Rusku.

V roce 2024 činil podíl zemí EU na zahraničním obchodu Uzbekistánu: 9,7 % v obchodním obratu, 6,3 % ve vývozu a 12 % v dovozu.

Hlavní položky dovozu Uzbekistánu z EU: stroje a dopravní zařízení (46,5 %), chemikálie a související výrobky (22,5 %). Celkový dovoz z EU: 3 959 milionů EUR. Hlavní položky vývozu Uzbekistánu do EU: chemikálie a související výrobky (29,8 %) nerostné výrobky (17,5 %), textilie (14,9 %), základní kovy (14,5 %). Celkový vývoz do EU: 845 milionů EUR (nárůst o 8,2 % oproti roku 2023).

Přelomový moment: 9. dubna 2021 EU poskytla Uzbekistánu přístup do speciálního systému preferencí EU (GSP+), což umožnilo Uzbekistánu při vývozu zboží na evropský trh využívat jednostranné celní preference. Od doby, kdy se Uzbekistán připojil k systému GSP+, se jeho vývoz do EU zčtyřnásobil. Vývoz z Uzbekistánu způsobilý pro GSP činil v roce 2019 - 93 milionů EUR a již v roce 2022 - 450 milionů EUR.

Podle Ministerstva investic, průmyslu a obchodu UZB byly do konce roku 2022 v rámci GSP+ vyvezeny na trhy EU následující seznam produktů: textilní výrobky v hodnotě 177,4 milionů dolarů (126,4% nárůst ve srovnání s rokem 2021), chemické produkty — 138,3 milionů dolarů (4,7krát), agro- a potravinářské produkty — 19,7 milionů dolarů (103 %), elektrické výrobky — 9 milionů dolarů (117 %).

	2020	2021	2022	2023	2024
Import z EU (mil. EUR)	2223,98	2298,64	3765,95	4352,39	3950
Export do EU (mil. EUR)	199,69	476,91	845,8	780,16	844,6
Saldo s EU (mil. EUR)	-2024,29	-1821,73	-2920,15	-3572,23	-3105,4

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy se zeměmi mimo EU

Hlavními zahraničními obchodními partnery země byly v loňském roce Čína s 26,8 % celkového obchodního obrátu (hodnota 12,5 mld. USD), Rusko s 20,4 % (hodnota 11,6 mld. USD), Kazachstán s 7,2 % (4,3 mld. USD), Turecko s 4,5 % (3,0 mld. USD).

	2020	2021	2022	2023	2024
Import ze zemí mimo EU (mil. EUR)	14488,11	17800,68	21071,23	17084,48	26953,32
Export do zemí mimo EU (mil. EUR)	11670,09	12604,44	14980,95	13598,04	18595,28
Saldo se zeměmi mimo EU (mil. EUR)	-2818,02	-5196,24	-6090,28	-3486,44	-8358,05

Zdroj: EIU, Eurostat

3.2 Přímé zahraniční investice

V letech 2022 až 2024 uzbecká vláda realizovala investiční projekty v hodnotě zhruba 52,15 mld. USD, z toho víc než 7500 regionálních investičních projektů v hodnotě 11,6 mld. USD bylo v roce 2024. S uvedenou částkou se počítá v prezidentském výnosu "O investičním programu Uzbekistánu na léta 2022 až 2024."

V roce 2024 dosáhly investice hodnoty 39,03 mld. USD, z nichž 11,9 miliard byly přímé zahraniční investice. Z celkové sumy dosáhly hodnoty 18,3 mld. USD projekty v oblasti obnovení technologií, 16,8 mld. USD - infrastruktury, 3,91 mld. USD - studium, consulting aj. Většina prostředků (9,5 mld. USD) byla opět směřována do geologie, energetiky a průmyslu.

V roce 2025 je plánována realizace 300 projektů za 33,1 mld. USD a zároveň se očekává příliv přímých zahraničních investic ve výši 42,0 mld. USD.

V roce 2024 se objem přímých zahraničních investic a úvěrů ze zemí EU dosáhl 4,1 mld. USD (růst 77 %, 2023 – 2,3 mld. USD). Největší objem investic byl přilákán z Německa – 1,4 mld. USD, Nizozemska – 1,1 mld. USD, Kypru – 858,9 mil. USD, Česka – 137,8 mil. USD, Itálie – 99,8 mil. USD.

Země s největším podílem na objemu zahraničních investic a úvěrů v Uzbekistánu: Čína – 27,9 % Rusko – 13,2 % Turecko – 6,8 % Německo – 5,2 % Saudská Arábie - 5,0 %.

K 1. 12. 2024 byl počet podniků a organizací se zahraničními investicemi 15 450. Uzbekistán je považován z hlediska podmínek pro investice za nejprůběžnější zemi Střední Asie. Probíhá v zemi řada reforem, snahy přilákat zahraniční investory, vytvořit příznivé a předvídatelné podmínky.

Zákon o investicích a invest. aktivitách z 27. ledna 2020, zaručuje neomezený přesun finančních prostředků mimo UZ a ochranu investic před znárodněním. Zahraniční investoři jsou nyní po dobu tří let osvobozeni od daní z dividend přijatých z akcií.

3.3 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

Dohoda o partnerství a spolupráci zakládající partnerství mezi ES a Uzbekistánem z 21. 6. 1996 (obchod zbožím, hospodářská spolupráce, investice aj.).

Prozatímní Dohoda o obchodu a doplňkových opatřeních z 14.11.1996

Dohoda o obchodu textilními produkty z 18.6.1996

Od 10. 4. 2021 začala EU uplatňovat preferenční cla na dovážené výrobky GSP+ (skoro dvě třetiny - 6 200 titulů - produktových řad, na které se vztahuje GSP). Platnost dohody vyprší v r. 2027, prodloužení je možné.

MoU o strategickém partnerství v oblasti hodnotových řetězců udržitelných surovin EU-UZ - z dubna 2024.

V současnosti probíhají jednání o uzavření EPCA mezi EU a Uzbekistánem. Vedení EU předpokládá možnost podepsání EPCA do konce roku 2025.

Smlouvy s ČR

Dohoda mezi Českou republikou a Republikou Uzbekistán o vzájemné podpoře a ochraně investic z 15. 1. 1997.

Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Republiky Uzbekistán o spolupráci v boji s trestnou činností z 17. 6. 1998.

Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Uzbeké republiky o mezinárodních přepravách cestujících a nákladů silniční dopravou z 20. 4. 1999.

Smlouva mezi vládou České republiky a Uzbeké republiky o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku z 2. 3. 2000.

Smlouva mezi Českou republikou a Republikou Uzbekistán o právní pomoci a právních vztazích v občanských a trestních věcech z 18. 1. 2002.

Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Uzbeké republiky o ekonomické, průmyslové a vědecko-technické spolupráci z 28. 6. 2004. Je v ní zakotveno i založení společné MVK pro ekonomickou, průmyslovou a vědecko-technickou spolupráci.

Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Republiky Uzbekistán o leteckých službách z 8. 11. 2011.

Smlouva mezi vládou Českou republiky a vládou Republiky Uzbekistán o zpětném přebírání a průvozu osob ze dne 10. 11. 2023 (vstup v platnost 26. 4. 2024)

Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Republiky Uzbekistán o zrušení vízové povinnosti pro držitele diplomatických pasů 10. 11. 2023 (vstup v platnost 26. 4. 2024)

3.4 Rozvojová spolupráce

UZB je příjemcem rozvojové pomoci prostřednictvím nejrůznějších fondů a programů z celého světa.

UNDP - od roku 1993 spolupracuje s vládou při řešení problémů národního rozvoje. Pomoc UNDP v Uzbekistánu se zaměřuje na dva celkové cíle; podporovat vládu při prosazování hospodářských a demokratických reforem; a posilování a podpora účasti občanské společnosti na rozvojových procesech na národní a místní úrovni. UNDP pracuje ve třech tematických oblastech – inkluzivní a udržitelný růst, inkluzivní a demokratická správa věcí veřejných, změna klimatu a životní prostředí. 6. 5. 2024 byla podepsána dohoda mezi Agence Francaise de Developpement, UNDP, EU a uzbeckou vládou o poskytnutí grantu ve výši 600 tis. na realizaci projektu „Podpora financování zeleného rozvoje v Uzbekistánu“ v letech 2024-2026.

Evropská unie vyčlenila 76 mil. EUR na první čtyři roky Multi-Annual Indicative Programme 2021-27 a vyčlení 43 mil. EUR na nové dvoustranné programy na 2025-27. Další prostředky jsou vyčleněny na podporu lidských práv (3,6 mil. EUR na 2021–24) a Organizaci občanské společnosti (3,4 mil. EUR na 2021–24).

EBRD - UZB je hlavním příjemcem financí EBRD v SA s investicemi do různých oblastí od obnovitelných zdrojů po bankovníctví. Doposud bylo realizováno asi 150 projektů v hodnotě přesahující 4,4 mld. EUR.

USAID - od roku 1993 poskytla Americká agentura pro mezinárodní rozvoj více než 500 mil. USD. Vzhledem k současnému vnitropolitickému vývoji v USA je však možné předpokládat, že USAID do budoucna již nebude relevantním hráčem v oblasti rozvojové pomoci.

Na úrovni ČR:

V rámci zahraniční rozvojové spolupráce byl v roce 2021 realizován ZÚ ČR v UZB: "Malý lokální projekt - vybavení sanitních vozů prostředky pro dočasnou imobilizaci pacientů s úrazy pohybového aparátu během přepravy" ve spolupráci s firmou EGO Zlín.

3.5 Perspektivní obory (MOP)

Dopravní infrastruktura

Rozvoj dopravní infrastruktury a veřejné dopravy jsou jedněmi z priorit vlády. Rostoucí populace a sílící urbanizace zvyšují nároky na efektivní a zároveň ekologická řešení. MHD v Taškentu obsluhuje 1 mil. cestujících denně a toto číslo bude narůstat. Jen metro za rok 2024 přepravilo přes 270 mil. cestujících. Koncepce rozvoje dopravní infrastruktury počítá v letech 2022-2025 s nákupem ekologických dopravních prostředků, výstavbou nových tras a silnic, zvýšením bezpečnosti na silnicích a zaváděním moderních technologií. Strategicky důležitým je také rozvoj železniční a letecké dopravy v zemi. Dochází k významným investicím do infrastruktury pro elektromobilitu.

Energetika

Energetika nabízí uplatnění ve všech odvětvích od jaderné energetiky až po obnovitelné zdroje. V roce 2024 se Uzbekistán opět potýkal s výpadky v dodávkách energií, což přimělo vládu k systémovějšímu řešení problémů v energetice. Jedním krokem je nezbytné zvýšení produkce - výstavba nových výrobních kapacit (i díky obnovitelným zdrojům - sluneční, větrné, vodní) a druhým opatřením je modernizace stávajících zařízení a přenosových soustav s cílem snížení ztrát. V případě „zelených“ elektráren plánuje Uzbekistán do roku 2030 navýšení kapacity na 27 GW. To umožní ročně ušetřit 25 mld. metrů krychlových zemního plynu a snížit emise škodlivých látek do atmosféry o 34 mil. tun.

Zdravotnictví a farmacie

Uzbekistán usiluje o urychlený rozvoj farmaceutického průmyslu a rozšíření výrobní základny. Na konci roku 2024 se prodej léků a doplňků stravy z lékáren v národní měně zvýšil o 19 % a dosáhl hodnoty okolo 2 mld. USD. Uzbecké úřady plánují do roku 2026 rozvinout 104 projektů v hodnotě 1,25 mld. amerických dolarů, čímž chtějí zajistit soběstačnost domácího trhu ze současných 55 % na 80 %. Zájem je o zahraniční technologie a zkušenosti. Celkový rozvoj státního zdravotnického sektoru, soukromých klinik a zvyšující se nároky na zdravotnický systém přináší možnosti pro dodávky zdravotnického vybavení.

Zemědělství a potravinářství

Zemědělství je důležitým odvětvím ekonomiky, tvoří asi 19,5 % HDP a zaměstnává téměř 24,2 % obyvatel. Země má zájem o zvýšení produktivity jak rostlinné, tak i živočišné výroby za pomoci využití moderních metod a technologií. Uzbekistán má rovněž zájem o zlepšování genofondu hovězího dobytka a navýšení kapacit produkce drůbežního masa, což přináší příležitosti v dodávkách plemenných zvířat, genetiky a násadových vajec. Perspektivní jsou dodávky zemědělské techniky, balících strojů, linek pro zpracování potravin, konzervárenství a další. Velmi relevantním tématem jsou udržitelná a chytrá řešení zavlažování v zemědělství a vysazování odolných plodin. Na všechny uvedené obory navíc mohou uzbeckí zemědělci získat státní dotace, což může ulehčit situaci spojenou s financováním.

Obranný a bezpečnostní sektor

Uzbecké armádní a bezpečnostní složky státu jsou zatím vybaveny hlavně zastaralou sovětskou technikou. Probíhá postupná modernizace všech úrovní složek v souvislosti s posilováním vnější a vnitřní bezpečnosti země. Uzbecká vláda deklaruje, že nechce být v tomto oboru závislá na žádné cizí zemi, ale chce budovat vlastní výrobní kapacity, s čímž souvisí tlak na lokalizaci výroby. V posledních několika letech Uzbekistán obnovil asi 30-35 % vojenské techniky a státní program počítá s pokračováním tohoto trendu. V roce 2024 dosáhly výdaje Uzbekistánu na obranu hodnoty asi 2,8 mld. USD.

Těžební a ropné technologie

Uzbekistán patří do první desítky zemí s největšími zásobami nerostných surovin na světě a jejich těžba je jednou z důležitých položek devizových příjmů v ekonomice země. V zemi se nachází více než 2500 ložisek nerostných surovin. Příležitosti se nabízí především v oblasti geologického průzkumu a jeho zintenzivnění a také ve zpracování nerostných surovin s cílem zvýšení přidané hodnoty exportu. Uzbekistán má zájem o provádění geologických prací, výstavbu závodů (např. na zpracování mědi, vápenky apod). Velmi žádané je zařízení pro povrchovou těžbu, drtiče, svářečské zařízení, kombajny, míchačky, třídící stroje, jeřáby, bagry, potrubí a nákladní auta.

Výzkum, vývoj, inovace a vzdělávání

Uzbekistán se v posledních letech snaží směřovat své úsilí k digitalizaci, inovacím a modernizaci. V této souvislosti bylo přijato několik strategií jako například „Digitální Uzbekistán - 2030“ nebo „Strategie pro inovační rozvoj Uzbekistánu do roku 2026“. V Taškentu bylo spuštěno několik IT parků, které rozšiřují své pobočky do všech regionů země, vznikají inovační centra, navyšují se studijní místa na univerzitách a buduje se další infrastruktura nezbytná pro rozvoj moderních oborů. Možnosti se nabízí ve

společném výzkumu, mezinárodních projektech, vzdělávání nebo ve vybavování nově vznikajících institucí. V roce 2024 byl Uzbekistán podle žebříčku Global Innovation Index na 83. místě.

4 Kultura obchodního jednání

Podkapitoly:

[4.1 Úvod](#)

[4.2 Oslovení](#)

[4.3 Obchodní schůzka](#)

[4.4 Komunikace](#)

[4.5 Doporučení](#)

[4.6 Státní svátky](#)

4.1 Úvod

Obchodování s Uzbekistánem je perspektivní, ale vstup na tento trh je dost komplikovaný z hlediska konkurence a někdy byrokracie. V posledních letech se Uzbekistán dostává do popředí zájmu celého světa, což významně zvyšuje konkurenci a dává Uzbekům možnost si partnery a projekty pečlivě vybírat. Od roku 2016 probíhají v Uzbekistánu velké změny a reformy, ale i tak jsou kultura jednání a podnikatelské prostředí velmi specifické. V komunikaci s Uzbeky doporučujeme dávat přednost osobnímu kontaktu, případně telefonátu. Znalost ruštiny je důležitým aspektem pro nastavení přímých a efektivních obchodních vztahů, stejně tak jako využívání služeb místního zástupce/partnera firmy.

4.2 Oslovení

Obchodní jednání je nejvhodnější sjednat s dostatečným předstihem, v případě jednání se státními institucemi/subjekty je nutná oficiální diplomatická nota prostřednictvím zastupitelského úřadu, v případě soukromých firem standardním způsobem, tedy e-mailem (dopisem zaslaným emailem a telefonickým potvrzením). Přesný čas jednání však bude z uzbecké strany potvrzen na poslední chvíli.

Je velmi pravděpodobné, že zpočátku na emailovou komunikaci nedostanete odpověď, proto je důležité telefonické prověření, zda partner korespondenci obdržel. Efektivní je získat telefonní kontakt na osobu, která má organizaci schůzky na starosti. S danou osobou pak dojednat termín a místo. V předstihu cca. týdne se připomenout. Je nutné počítat s tím, že místo a čas schůzky se na poslední chvíli několikrát změní (včetně možného přesunutí do večerních hodin). V případě, že bude mít uzbecký partner zájem o cokoli z vaší strany, nebo od vás bude něco potřebovat, bude Vás neoblomně urgovat (telefonáty o víkendech a ve večerních hodinách jsou naprosto běžné). Uzbeki jsou mistři improvizace a zařizování záležitostí na poslední chvíli, proto je při jednáních nutná trpělivost.

Vyhledávání kontaktů a informací na internetu není až tak efektivní, navíc některé subjekty (zvláště, subjekty v oblastech a regionech) nemají webové stránky. Z elektronických forem komunikace se v zemi výrazně více využívá mobilní telefon (nejpopulárnější je aplikace Telegram).

V Uzbekistánu se klade důraz na osobní kontakt. Bez osobního jednání obtížně dojde k výraznějšímu posunu při navázání obchodních vztahů nebo projednání kontraktu.

Klíčovým zadáním přípravy na schůzku je zjištění, se kterou konkrétní osobou má smysl jednat. V uzbeckých realitách je obvyklá koncentrace rozhodovacích pravomocí (ne vždy na formálně nejvyšší místo), delegace pravomocí není častá. Zejména ve státních a polostátních společnostech je možné vystopovat základní princip, kdy rozhodování o využití financí je koncentrováno u CEO (muže), zatímco jeho asistentka zařizuje veškerou práci a operativu a pro hladký průběh projektu je naprosto nezbytná.

4.3 Obchodní schůzka

Uzbekové jsou v převážné většině muslimové sunnitského vyznání. Význam víry zesiluje a vytlačuje dřívější relaxovaný post-sovětský přístup. Nedoporučujeme plánovat jednání s UZ partnery v době Ramadánu, který dodržuje stále více Uzbeků. Stejně tak není vhodné směřovat jednání na páteční poledne/brzké odpoledne z důvodu páteční modlitby. Pracovní doba začíná cca od devíti, polední pauza trvá přes hodinu, ale na druhé straně se často pracuje až do pozdních večerních hodin. Většina úřadů pracuje běžně i o sobotách (někdy nedělích). Opakované přesunutí hodiny a dne schůzky je naprosto běžné, jednání často bývají potvrzována na poslední chvíli.

Kultura jednání a zvyklosti se odlišují v regionech a v hlavním městě Taškentu, ve kterém jsou koncentrovány státní instituce, ministerstva, vedení polostátních firem, jež se vyznačují direktivním přístupem k rozhodování, a další organizace.

Vyjednávání s Uzbeky se v mnohém odlišuje od středoevropských zvyklostí. Není vhodné přeceňovat případné projevy přátelství (někdy spojené se společnou konzumací alkoholu), stejně jako dopad situace, kdy by vám, podle našeho chápání, měl být UZ partner zavázán. Častým zdrojem nedorozumění je situace, kdy UZ partner při jednání testuje možnosti zahraničního partnera změnou klíčových parametrů, jako je možnost navýšení dodávek na 10 násobek atd. V takovém případě je vhodné reagovat neutrálně a požádat o poskytnutí daného návrhu písemnou formou. UZ partneři se na jednání připravují především v rovině zjištění s kým budou jednat, výrazně méně pak zjišťují záležitosti, spojené s technickými parametry nabízeného zboží/služeb. Jednání usnadňuje, pokud je vedoucí českého týmu muž. Při klíčových jednáních je na české straně důležitá přítomnost CEO nebo zástupce nejvyššího managementu. Technicky zaměřený tým by měl být zastřešen obchodním manažerem z vedení společnosti. Starší věk je vnímán uctivěji, nicméně s příchodem mladé a vzdělané generace se začíná prosazovat větší věková rovnost.

Místo schůzky: Pokud ke schůzce dochází v kanceláři, může se jednat o čistě formální jednání, pokud UZ strana navrhne jednání v jiných prostorách (např. v restauraci), často jde o pozitivní signál a významný posun vpřed. Co se týče nabízení alkoholu během jednání, velice záleží na národnosti a religiozitě partnera, nicméně pokud se jednání odehrává v administrativní budově, není to zvykem. Pokud dojde k setkání v restauraci, pak zatímco v některých případech je to téměř vyžadováno, v jiných by to pravověrný muslim považoval za urážku. Tuto otázku doporučujeme nechat na rozhodnutí partnera, jehož rozhodnutí bude také značně ovlivňovat, zda se z UZ strany účastní sám, nebo je přítomno více osob. Obecně spotřeba alkoholu v zemi klesá, ovšem české pivo se nadále těší značné oblibě. Pouze pokud dojde k navázání dlouhodobé spolupráce, může dojít k pozvání domů.

Dresscode je formálnější než v ČR, dámy by měly volit více konzervativní oblečení, zejména při jednání na jihu země.

Vizitky: Zejména pracovníci UZ státní správy poskytují své vizitky, na druhé straně od Vás budou očekávat poskytnutí Vašich kontaktů (vizitku).

Výměna dáreků: Je dobré se připravit na možnost výměny dáreků, protože je zvykem dávat dárky partnerům s cílem sblížit se a usnadnit dosažení vhodného výsledku pro UZ stranu. Iniciování výměny dáreků však doporučuje spíše nechat na UZ straně, respektive sledovat, jestli UZ strana jednostranně poskytnutí daru z Vaší strany očekává.

4.4 Komunikace

Komunikačním jazykem je ruština, angličtina výrazně méně. Řada výše postavených Uzbeků, v soukromém i státním sektoru, má dobrou angličtinu. Pokud neovládáte plynou ruštinu, je přítomnost tlumočníka nutná. Při komunikaci se státní správou se dokumenty vypracovávají hlavně v ruštině. Při dlouhodobé přítomnosti je lepší, pokud komunikaci s koncovými zákazníky zajišťuje místní zástupce. Stále více (především mladých) Uzbeků však rozumí pouze uzbečtině (a někdy angličtině), jejíž vliv sílí v souvislosti s posilováním národní hrdosti.

V komunikaci s Uzbeky doporučujeme dávat přednost osobnímu kontaktu, případně telefonátu. E-mailové komunikaci je přikládán menší význam, i když se to postupně mění. Veškerá elektronická či písemná komunikace by měla mít za cíl dosáhnout osobní schůzky. První jednání většinou proběhne v Uzbekistánu, následně je vhodné pozvat partnery do ČR. Klíčovou sociální a komunikační sítí je Telegram, přes který je stále častěji zasílána i oficiální korespondence.

Co se týče komunikačních tabu, jednoznačně není vhodné se kriticky vyjadřovat ke státnímu řízení v Uzbekistánu a zejména k osobě prezidenta. Dále doporučujeme vyhnout se otevírání politických otázek, jako např. transparentnost prezidentských voleb, vztahů se sousedními zeměmi a Ruskem, se kterým UZ sdílí značnou část své historie a např. vítězství ve 2. světové válce, jež je jedním ze zdrojů národní hrdosti nebo islámského extremismu. Není vhodné skládat přímé poklony nebo dělat komentáře ženám např. ohledně postavy, vzhledu.

V místní kultuře je zvykem respektovat starší, takže při vstupu na obchodní akci je třeba jako první pozdravit nejstarší přítomnou osobu. Muži zdraví podáním ruky, přičemž levá ruka je obvykle položena na srdce nebo břicho. Ženy se dotýkají té druhé loktem nebo se líbají na tváře, pokud se dobře znají. Muž může ženu pozdravit lehkým podáním ruky, pokud natáhne žena ruku jako první.

V podnikání si Uzbeci, stejně jako v dalších východních kulturách, cení pravidelnosti, respektu a důstojnosti. Proces vyjednávání se proto může protáhnout na dlouhou dobu. Je třeba mít trpělivost a vynaložit úsilí na dosažení pozitivního výsledku a úspěchu společnosti na tomto trhu.

4.5 Doporučení

Pokud se chystáte obchodovat a navazovat vztahy s partnery v Uzbekistánu, je nezbytná notná dávka tolerance a trpělivosti, na přesné dodržování termínů, plnění dohod nebo časů schůzek se nelze spoléhat, čas nemá pro Uzbeky zvláštní důležitost, proto rozhodně nečekejte rychlý či bezproblémový průběh. Je potřebné zjistit maximum informací o místních partnerech, zejména o jejich vztazích k vládní administrativě. Pro úspěšná jednání je téměř nezbytné mít místního zástupce/partnera. Připravte se na to, že období od prvních kontaktů do podpisu kontraktu může trvat velmi dlouho (i řadu let). Zvýšenou pozornost věnujte platebním podmínkám, i po uzavření kontraktu není do okamžiku uhrazení první platby nic jisté. Spolupráce bude vyžadovat průběžný kontakt a kontrolu. Uzbekistán se i přes neustále deklarovaný boj s korupcí stále vyznačuje její velkou přítomností ve všech oblastech každodenního života a obchodu, což vyplývá mimo jiné ze značného vlivu státu v ekonomice.

Při navázání obchodních vztahů je třeba se pozitivně vyjadřovat vůči kulturním zvláštnostem národu, zdůrazňovat poskytnutí preferencí a úlev.

Při jednání se státní a polostátní sférou je podpora ze strany velvyslanectví plusem pro navázání prvních kontaktů. Oslovení uzbeckých partnerů (těch ze státního sektoru) má větší šanci na úspěch pokud proběhne prostřednictvím diplomatické nóty. Přítomnost zástupce ambasády pomáhá při prvních formálních schůzkách, na druhé straně vede místní partnery ke zvýšené obezřetnosti. ZÚ Taškent, v rámci možností, podporu při jednáních se státní správou poskytuje, a taktéž organizuje řadu různých aktivit jako např. podpora účasti na veletrzích, organizace podnikatelských misí a seminářů.

4.6 Státní svátky

Uzbekistán je nábožensky tolerantní zemí. Vedle sebe žijí příznivci islámu, pravoslavného křesťanství a ateisté. Islám vyznává 95 % obyvatel, v kalendáři jsou především státní svátky, ale je nutné počítat s tím, že často jsou k některým významným muslimským svátkům, díky rozhodnutí prezidenta nebo vlády, na poslední chvíli přidávány další volné dny, případně jsou prováděny různé přesuny. Je vhodné se včas informovat, jak přesně budou dny pracovního volna konkrétně pro daný rok určeny.

Státní svátky:

31. prosince - 1. ledna - Nový rok

14. ledna - Den vojáků a obránců vlasti

8. března - Mezinárodní den žen

21. března - Navruz, jarní rovnodennost (nemá nic společného s islámem)

9. května - Den památky a úcty

1. září - Den nezávislosti

1. října - Den učitelů a vychovatelů

8. prosince - Den ústavy

Pohyblivé svátky:

Ramadan - slaví se v závislosti od islámského lunárního kalendáře (volno bývá v jeho závěru, tzv. "Ramadan Chajit")

"Kurban Chajit" - slaví se v závislosti od islámského lunárního kalendáře

Obvyklá pracovní doba ve státních i v ostatních institucích je od 9 až 10 hod. do 18 až 19 hod. Prodejní doba v obchodech s potravinami je od 9 do 22 hod., v prodejnách spotřebního zboží od 10 do 19 hod. Ve větších městech je provozován dostatečný počet prodejen základních potravin s nepřetržitým provozem.

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

[5.1 Vstup na trh](#)

[5.2 Formy a podmínky působení na trhu](#)

[5.3 Marketing a komunikace](#)

[5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)

[5.5 Trh veřejných zakázek](#)

[5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů](#)

[5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria](#)

[5.8 Zaměstnávání občanů z ČR](#)

[5.9 Veletrhy a akce](#)

5.1 Vstup na trh

Při vstupu na trh Uzbekistánu je důležité mít spolehlivého místního partnera. Záleží na konkrétním oboru a formě podnikání (export, společný podnik, investice), ale vzhledem k přetrvávajícímu dominantnímu postavení státu v ekonomice (i přes probíhající privatizaci) je vhodné postupovat v součinnosti s oficiálními úřady, např. prostřednictvím Ministerstva investic, průmyslu a obchodu. Toto ministerstvo zastřešuje řadu organizací, které se zabývají vývozními a dovozními operacemi. Kontakty na státní podniky zabývající se exportně – importními operacemi jsou k dispozici na www.gov.uz. Obchodní sítě a prodejní kanály v evropském pojetí v Uzbekistánu vznikají, globální zahraniční značky na uzbecký trh pronikají jen pozvolna, a proto je vstup jejich prostřednictvím zatím velmi omezený.

Vzhledem ke složitosti trhu Uzbekistánu a nepřehlednosti místního podnikatelského prostředí může místní partner velmi pomoci s orientací a všemi specifiky. Využívání místních zástupců je běžnou praxí a většina firem tento postup uplatňuje. Pro prosazení nabízeného zboží/služeb v zemi jsou důležité osobní kontakty. Nelze stavět své obchodní aktivity pouze na zasílání e-mailů a odkazech na internetové stránky. Pokud uzbecký obchodník/partner o nabídku či kontakt nemá zájem, nereaguje. Obdobně se chová, jestli zaslané nabídce nerozumí. Pro komunikaci s partnerem je nutná dobrá znalost ruštiny (uzbečtiny), používání jiných jazyků, jak v písemném, tak ústním projevu, může způsobit problémy či nejasnosti.

V souladu s prioritním směrem ekonomické politiky země, tj. podporou přilákání investic, uvádí Ministerstvo investic, průmyslu a obchodu Uzbekistánu podrobnou informaci jako průvodce pro zahraniční investory.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

V Uzbekistánu lze zřizovat následující organizační formy podnikání.

Obchodní zastoupení - zřízení obchodního zastoupení upravuje usnesení vlády č. 76 ze dne 7. 2. 2024. Podle tohoto usnesení zastoupení nemá právní subjektivitu. Podléhá registraci na Ministerstvu investic, průmyslu a obchodu UZB během 5 dnů. Žádost o akreditaci musí být podána písemně na firemním formuláři, podepsána zmocněnou osobou, opatřena razítkem a připojeným překladem do uzbečtiny nebo ruštiny. Potřebné informace, které je třeba uvést v žádosti a následující dokumenty jsou zde. Žádost by měla být vyřízena do 10 dnů. Akreditace nastává dnem vydání rozhodnutí o akreditaci.

Zastoupení nemá právo provozovat obchodní činnost - uzavírat smlouvy, ani přijímat platby. Neplatí daně z příjmu, ale platí daň ze mzdy a DPH z nákupů. Akreditace se obvykle vydává na 1–3 roky s možností prodloužení. Platba státního poplatku: cca 16 milionů sumů / 1200 USD.

Podnik s účastí zahraničního kapitálu

Podnikem s účastí zahraničního kapitálu se rozumí podnik:

- 1 v němž zahraniční investice představuje nejméně 15 % základního kapitálu,
- 1 jedním ze zakladatelů je zahraniční investor – právnická osoba,
- 1 minimální výše základního kapitálu činí částku odpovídající ekvivalentu 32,0 tis. USD (v Republice Karakalpakstan a Chorézmské oblasti 16,0 tis. USD).

Základním předpisem upravujícím registraci podniku se zahraničním kapitálem je Zákon o společnostech s ručením omezeným a doplňkový č. 310 ze dne 6. 12. 2001, Dekret prezidenta o opatření k zlepšení investičního klimatu č. UP-5495 z 1. 8. 2018. Registrace se provádí na základě žádosti. K žádosti se přikládají:

- 1 dva originály notářsky ověřených zakládajících listin
- 1 doklad o poštovní adrese podnikatelského subjektu
- 1 bankovní doklady o úhradě poplatku za registraci
- 1 potvrzení o názvu firmy vydané orgány statistiky
- 1 otisky kulatého a hranatého razítka v třech exemplářích
- 1 výpis z obchodního rejstříku podle místa registrace a doporučující dopis banky legalizovaný konzulárním útvarem Uzbekistánu
- 1 pokud základní kapitál podniku převyšuje 20 mil. USD je nutná také kopie rozhodnutí vlády Uzbekistánu o založení společného podniku
- 1 doklad o vložení 30% podílu základního kapitálu každým ze zřizovatelů

5.3 Marketing a komunikace

Reklamní a propagační činnost lze provádět v Uzbekistánu zcela standardními postupy, tj. s využitím tisku, rozhlasu, televize, reklamních ploch na veřejných prostranstvích – billboardů, bannerů atp. V Uzbekistánu jsou běžné plakátové nebo elektronické poutače atd. Kromě toho působí v Uzbekistánu různé reklamní, marketingové a consultingové společnosti. V poslední době (stejně jako všude ve světě) roste vliv reklamy prostřednictvím sociálních sítí - v Uzbekistánu jsou hlavními platformami Telegram a Instagram, přes které probíhá velmi aktivní propagace zboží a služeb a realizace samotných nákupů.

Efektivní reklamou a propagací pro české firmy může být jejich účast na specializovaných mezinárodních výstavách i veletrzích. V rámci nich doporučujeme akceptovat místní zvyklosti, čímž je míněna zejména komunikace s potenciálními místními zákazníky v ruském (uzbeckém) jazyce, katalogy a další propagační materiály připravit také v ruštině (či uzbečtině). Přehled propagačních akcí na příslušný rok je publikován na webu ZÚ Taškent.

Odlišná mentalita, kulturní a historické dědictví, tradiční hodnoty (rodina) a náboženství jsou jedny z nejdůležitějších aspektů, které je třeba vzít v úvahu při plánování reklamy. Významná část obyvatel země jsou věřící a vliv muslimského náboženství roste. Jakékoli porušení náboženských norem nebo jednání nevhodné pro mentalitu vyvolává negativní reakce. Taková reklama bude nejen neúčinná, ale také může negativně ovlivnit pověst společnosti.

Reklama na alkohol, tabákové výrobky, či jiné omamné léky je v Uzbekistánu zakázána. Propagace vína a piva (uzbecké výroby) je možná za určitých podmínek stanovených zákonem O reklamě. V televizi a rádiu platí v období mezi 7:00-22:00 zákaz reklamy na energetické nápoje.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Uzbekistán přijal celou řadu právních předpisů upravující problematiku duševního vlastnictví. Navíc vytvořil orgány, které by měly poskytovat ochranu právům zajištěným uvedenými právními předpisy. UZ tedy podniká kroky, aby se dostal na úroveň běžných světových standardů.

Státní patentový úřad Republiky Uzbekistán

Podle přílohy číslo 2 k usnesení vlády Uzbekistánu č. 209 ze dne 14. 6. 2002 byl vytvořen Státní patentový úřad Republiky Uzbekistán. Jeho základním úkolem je tvorba a provádění jednotné státní politiky v oblasti ochrany průmyslového vlastnictví. Zabezpečuje mj. plnění povinností vyplývajících pro Uzbekistán z mezinárodních smluv v této oblasti. V čele Úřadu je ředitel jmenovaný vládou.

Uzbecká republiková agentura pro autorská práva

Podle výnosu prezidenta číslo N UP 3358 ze dne 9. 12. 2003 a navazujícího usnesení vlády číslo N 286 ze dne 16. 6. 2004 byla vytvořena Uzbecká republiková agentura pro autorská práva. Jejím hlavním úkolem je ochrana autorských a s nimi spojených práv. Přestože má UZ na ochranu práv duševního vlastnictví poměrně kvalitní legislativu, na jeho trhu velmi běžné padělky značkového zboží, které se zpravidla prodává na tržnicích. I přes avizovaný boj úřadů proti falzifikátům na uzbeckém trhu se situace příliš nelepší.

Oblast autorských práv v UZ upravuje desítka právních aktů. Mezi ty zásadní patří Ústava Republiky Uzbekistán (článek 53), zákon „O autorském právu a právech souvisejících“ - z roku 2007 plně vyhovuje požadavkům Bernské úmluvy o ochraně literárních a uměleckých děl, i řada dalších mezinárodních úmluv. Patří sem i Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví, která stanoví základní zásady a pravidla včetně v oblasti patentového práva a práv k ochranným známkám.

Odborníci organizace spojují problémy s ochranou autorských práv v Uzbekistánu s nedostatečnou informovaností o současné legislativě a mechanismech její práce ze strany kreativních osobností i podniků, úředníků a soudců.

V roce 2025 UZ mění systém poplatků za předměty duševního vlastnictví, což sníží náklady pro nerezidenty čtyřnásobně. Jedním z nejnaléhavějších problémů pro Uzbekistán je urychlení jeho vstupu do WTO a potřeba sladit národní legislativu podle této změny.

5.5 Trh veřejných zakázek

Problematika veřejných zakázek je upravena několika předpisy.

Pokud jde o dodávky podle jedné smlouvy přesahující hodnotu ekvivalentu 100 000 USD, je možno realizovat zakázku pouze na základě tendrového řízení. To se nezřídka obchází a předmět dodávky se rozdělí na několik kontraktů. Tendrové řízení provádí komise, kterou zřizuje objednatel, pokud hodnota zakázky nepřevyší ekvivalent 1 milionu USD. Pokud převyší tuto hodnotu, musí složení komise odsouhlasit vláda. Tendrová komise musí mít lichý počet členů, zpravidla 9–11. Počet členů komise jmenovaných objednatelem nesmí převýšit 30 %. Dále jsou členy komise jmenováni zástupci ministerstev, bank, expertních organizací atd.

Kromě tendrové komise se vytváří ještě „pracovní orgán“ komise, což je orgán provádějící tendrové řízení v praxi. Při dodávkách do 1 milionu USD na jednu smlouvu jej jmenuje objednatel, při dodávkách nad 1 milion je třeba souhlasu vlády. Tendry jsou otevřené nebo uzavřené. Otevřených tenderů se může zúčastnit každý, uzavřené jsou výjimečné a vyhlašují se se souhlasem vlády, resp. příslušného místopředsedy.

Oznámení o tenderu vyhlásí pracovní orgán nejpozději 30 dnů předem, a to v hromadných sdělovacích prostředcích. Např. na webu: <https://etender.uzex.uz/home>

Následuje předložení tendrové nabídky a zaslání tendrové dokumentace zájemci o účast v tenderu. Tendrová dokumentace musí obsahovat: instrukci pro účastníka tenderu, technickou část, obchodní část, předběžný návrh smlouvy. Poté pracovní orgán provede předběžný kvalifikační výběr, který schválí tendrová komise. Následuje hodnocení. Výsledky se publikují do tří dnů v hromadných sdělovacích prostředcích (jak uvedeno výše). Tendry financované ze zahraničních úvěrů jsou prováděny podle pravidel banky poskytující úvěr.

Důvody, pro které byla zakázka přidělena určitému dodavateli, se obvykle dají zjistit jen velice obtížně. Právě skutečnost, že problematika veřejných zakázek není regulována zákonem, umožňuje různé manipulace s tendery (např. odklady, opakování apod.).

Dne 24. července 2021 byl oficiálně zveřejněn zákon „O veřejných zakázkách“. Od tohoto data vstoupil zákon v platnost a začal se vztahovat na řadu státních zakázek realizovaných rozpočtovými a firemními zakazníky. Účastníky zadávacího řízení jsou všichni žadatelé o realizaci vládních zakázek. Účastníkem může být rezident země nebo nerezident.

Uzbekistán plánuje zpřísnit omezení účasti zahraničního zboží na vládních zakázkách a poskytnout místním firmám více ústupků. Na konci ledna 2021 vláda zakázala účast více než 520 druhů zahraničního zboží ve vládních zakázkách. Patří sem potravinářské výrobky, nábytek, stavební materiály, domácí spotřebiče, automobily, textilní výrobky a další. Ministerstvo spravedlnosti zákaz vysvětlilo podporou tuzemských výrobců, nutností oživit jejich činnost a zajistit zaměstnanost. Zákaz o omezení se vztahuje pouze na státní zakázky – soukromí podnikatelé mohou nakupovat jakékoli zboží a služby pro své potřeby bez omezení.

Prezident dříve také podepsal novelu zákona „O státních zakázkách“, což předpokládá:

- zavedení nových typů zadávacích řízení
- stanovení mechanismu pro provádění centralizovaného zadávání veřejných zakázek, postup pro uzavření a provádění rámcové dohody
- opatření k předcházení střetu zájmů při posuzování stížností v oblasti veřejných zakázek.

Od 1. ledna 2025 bude pro výrobce, kteří se zúčastní veřejných zakázek, vytvořen „ekosystém výrobců“ (zboží od podniků zahrnutých do tohoto „ekosystému“ bude nakupováno přednostně).

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Platební morálka v Uzbekistánu může být nepředvídatelná, proto doporučujeme chtít po partnerovi platbu předem nebo některý ze zajištěných platebních prostředků (např. dokumentární akreditiv). Doporučuje se k obchodu využít pojištění EGAP, která aktuálně dle Konsenzu OECD řadí Uzbekistán do kategorie zemí 5 (ze 7), což je v rámci zemí Střední Asie jedno z nejlepšího hodnocení.

Ačkoliv v zemi dochází k reformám a výraznému boji proti korupci, je nutné počítat s tím, že změny ve vnímání úplatků (ať už na úrovni běžných lidí, či podnikatelů a úředníků) není možné očekávat okamžitě a stoprocentní. Vymahatelnost práva může být taktéž poněkud složitá.

Základem uzbeckého obchodního soudnictví je soustava hospodářských soudů. Skládá se z hospodářských soudů sídlících v jednotlivých oblastech a hlavním městě Taškentu a Nejvyššího hospodářského soudu v Taškentu. Tato soustava existuje nezávisle na systému obecných soudů. Vedle řádných hospodářských soudů bylo zákonem číslo ZRU 64 z roku 2006 o rozhodčích soudech, který nabyl účinnosti dne 1. ledna 2007, zavedeno rozhodčí soudnictví. Zavedení rozhodčího soudnictví je oficiálně odůvodněno zájmem Uzbekistánu o zavedení mezinárodních standardů v rámci hospodářských reforem. Ve skutečnosti jde ovšem o pragmatickou reakci na dosavadní široce uplatňované mimosoudní urovnávání obchodních sporů. Nicméně zkušenosti s činností rozhodčích soudů jsou zatím převážně pozitivní. Zejména se oceňuje rychlost, dostupnost a hlavně levné řízení.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Od 1.2.2019 mohou občané ČR cestovat do Uzbekistánu bez víz, pobyt však nesmí přesáhnout 30 dní. V případě výdělečného pobytu nebo pobytu delšího než 30 dní platí povinnost získat před vstupem do země uzbecké vízum. Zastupitelské úřady Uzbekistánu vydávají širokou paletu víz dle účelu pobytu žadatele (pracovní, studentská, akademická, zdravotní, poutní, krajská, apod.). Bližší informace k podmínkám vydávání víz poskytují zastupitelské úřady Uzbekistánu v zahraničí. Uzbekistán nemá v ČR zatím zastupitelský úřad, otevření se plánuje na rok 2025. Pro občany České republiky je místně příslušné velvyslanectví Uzbekistánu v Berlíně. Kontaktní informace na uzbecká velvyslanectví jsou na webu Ministerstva zahraničních věcí Uzbekistánu ([Дипломатические представительства за рубежом](#)).

Pro cizince a osoby bez státní příslušnosti platí zvláštní normy, popsané v zákoně č. ZRU-692 „O právním postavení cizinců a osob bez státní příslušnosti v Uzbekistánu“ ze dne 06.05.2021, existuje také usnesení vlády ministrů č. 408 „O postupu při vstupu, výstupu, pobytu a tranzitním průchodu cizích občanů a osob bez státní příslušnosti v Uzbekistánu“ ze dne 21. listopadu 1996. Tyto právní akty určují obecná práva a povinnosti cizích občanů a osob bez státní příslušnosti při pobytu v UZB.

Při pobytu cizince v Uzbekistánu je povinná registrace. Tuto registraci za Vás vyřídí automaticky a bezplatně hotel, v němž jste ubytováni. Pokud budete ubytováni v soukromí, máte povinnost se do 3 dnů od překročení uzbeckých hranic zaregistrovat na portálu E-MEHMON (<http://www.emehmon.uz/>). Dodržování registrační povinnosti je kontrolováno při opuštění země. V případě, že došlo k porušení registrační povinnosti, není dotyčné osobě umožněno opustit Uzbekistán, a to do doby uhrazení pokuty případně do rozhodnutí soudu.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Prezident Uzbekistánu Shavkat Mirziyoyev podepsal 28. října 2022 nové vydání Zákoníku práce. Dokument vstoupil v platnost o šest měsíců později, 30. dubna 2023.

Kodex v novém vydání je výrazně rozšířen a zahrnuje 7 oddílů, 34 kapitol a 581 článků (v minulé verzi - 294 články).

Hlavní změny:

- 1 v pracovní smlouvě nelze stanovit podmínky diskriminující práva zaměstnance;
- 1 zákaz platby v naturáliích;
- 1 odstupné se vyplácí až do výše 200 %. Pokud podle minulé právní úpravy nemohla být výše odstupného nižší než průměrná měsíční mzda, podle nového zákoníku se výše odstupného odvíjí od délky zaměstnání u zaměstnavatele.
- 1 pokud se víkend a svátek shodují, převádí se den volna na následující den;
- 1 zaměstnavatel nesmí požadovat po zaměstnanci práci, která není předepsána v pracovní smlouvě;
- 1 při výkonu práce různé kvalifikace hradí zaměstnavatel práci zaměstnance s vyšší kvalifikací;
- 1 délka základní dovolené za kalendářní rok je 21 kalendářních dnů;
- 1 zaměstnanci mají nárok na dodatečnou dovolenou s částečnou mzdou;
- 1 ženy dostávají další dny k mateřské dovolené;
- 1 zvýšil se seznam důvodů pro propouštění žen s dětmi mladšími 3 let;
- 1 u určitých kategorií pracovníků se zkušební doba prodlužuje ze 3 na 6 měsíců;
- 1 nadefinoval seznam dokumentů požadovaných pro zařazení do práce;
- 1 přemístění zaměstnavatele je základem pro změnu pracovní smlouvy.

Všechny **potřebné požadavky a postupy pro zaměstnávání cizích státních příslušníků** a osob bez státní příslušnosti jsou uvedeny v příloze č. 20 usnesení Kabinetu ministrů Republiky Uzbekistán č. 86 „O schválení jednotného předpisu o postupu při vydávání některých dokumentů schválených zvláštním elektronickým systémem“ ze dne 03.01.2022 (<https://lex.uz/ru/docs/-5871129#-5874828>). Nejprve je potřeba vyplnit formulář žádosti a podat ji v Agentuře pro vnější pracovní migraci pod Ministerstvem práce a pracovních vztahů Republiky Uzbekistán.

Při podání žádosti je nutné přiložit:

1. Cestovní pas
2. Návrh pracovní smlouvy s uvedením mzdy
3. Fotka 3 x 4 cm
4. Doklady potvrzující stupeň vzdělání cizince (diplomy apod.)
5. Vízum (E-vízum, B-1, B-2, S-3)

Po podání žádosti ji agentura do 15 pracovních dnů posoudí a vydá povolení, se kterým může cizinec začít pracovat v Uzbekistánu.

5.9 Veletrhy a akce

9. - 11. 9. 2025, CAiTME

- zařízení na zpracování bavlny, tkací, textil

9. - 11. 9. 2025, TextileExpo Uzbekistan

- stroje a zařízení pro textilní a oděvní výrobu

23. - 25. 9. 2025, PLASTEX Uzbekistan

- zařízení pro výrobu plastů, polymerní produkty, chemická výroba

7. - 9. 10. 2025, AquaTherm Tashkent 2025

- topení, větrání, klimatizace, zásobování vodou, obnovitelné zdroje

21. - 23. 10. 2025, UzEnergyExpo & UzSroyExpo

- energetika, elektrotechnika, stavebnictví

28. - 30. 10. 2025, Mining Metals Uzbekistan

- těžba, IT, hutnictví

4. - 6. 11. 2025, UzMedExpo

- zdravotnická technika, lékařství, vybavení nemocnic

11. - 13. 11. 2025, UZ E-TECH EXPO

- automatizace, robotika, elektronika, alternativní zdroje energie

11. - 13. 11. 2025, TransLogistica Uzbekistan

- doprava, logistika, železnice, letectví

11. - 13. 11. 2025, SECUREX UZBEKISTAN

- technologie průmyslové bezpečnosti a ochrany

18. - 20. 11. 2025, UzAgroExpo & UzProdExpo & InterPackExpo

- zemědělství, živočišná a rostlinná výroba, obaly

6 Kontakty

Podkapitoly:

[6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)

[6.2 Praktická telefonní čísla \(záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.\)](#)

[6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty](#)

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví České republiky v Taškentu:

Embassy of the Czech Republic

3-Navnihol ko'chasi, 6-uy

Mirzo-Ulug'bek tumani Toshkent shahri,

100041 Tashkent / Uzbekistan

e-mail: tashkent@mzv.gov.cz

web: www.mzv.gov.cz/tashkent/ru/index.html

česky:

Velvyslanectví České republiky

Třetí ulice Navnikhol 6

Mirzo-Ulugbetský rajon

100041 Taškent, Uzbekistán

tel.: +998 711 206 071

e-mail: tashkent@mzv.gov.cz

web: www.mzv.gov.cz/tashkent

rusky:

Посольство Чешской Республики

3-я ул. Навнихол, 6

Мирзо-Улугбекский район

100041 Ташкент, Узбекистан

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

Hasiči – 101

Policie – 102

Záchranná služba – 103

Ministerstvo pro mimořádné situace (stálá služba) – 1050

Tísňová linka - 112

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

Uzbecké vládní zdroje:

www.gov.uz - oficiální webová stránka vlády Uzbekistánu

www.president.uz - tisková služba prezidenta Uzbekistánu

www.lex.uz - legislativa, veškeré publikované zákony

www.gov.uz/ru/miit - Ministerstvo investic, průmyslu a zahraničního obchodu

www.gov.uz/ru/mfa - Ministerstvo zahraničních věcí

www.stat.uz - Státní statistická agentura při prezidentu Republiky Uzbekistán

Všeobecné:

www.uzreport.news - ekonomika, finance, kultura a sport UZ

www.gazeta.uz - zpravodajství

www.cer.uz - Uzbecké centrum ekonomických výzkumů

www.tashkent.uz - internetová stránka hl.m. Taškent

Ostatní:

www.uzbekistan.travel - největší turistický portál Uzbekistánu, Discover Uzbekistan

www.academy.uz - Akademie věd UZ

www.edu.uz - Ministerstvo vyššího školství, vědy a inovací Republiky Uzbekistán

www.apteka.uz - medicína a zdraví